

ՄԱՍԼՈՒ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շարունակությունը՝ էջ 4

ԾԱՂԿԱԶԱՐԻ

Մարտի 28-ին Չայատանայաց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին տոնակախմբեց Ծաղկազարդը: Պատարագին էր Ս. Սահակ եպս Մաշայանը:

Ա. Չառակի մեկ շաբաթ առաջ առաքելականատար Չայոց Ա. Եկեղեցին տոնում է Զիսուս Զրիստոսի կանյի կարեւոր իրադարձություններից մեկը՝ հանկիաավոր, արքայավայել մուտքը երուսաղեմ, ինչը կապարագած է բոլոր չորս աստղախնային կողմից (մեկն Մատթ. ԻՄ 1-11, Չայոց. ԺԲ 1-11, Դուկ. ԺԲ 29-41, Զոկի. ԺԲ 12-19): Նախորդող շաբաթ օրը ինչառակափառ է Տիրոջ կատարած մեծագույն հրաշքը՝ Ղազարոսի հարությունը, որի մասին շուրջ չորս օրվա վաղեմություն ուներ: Զիսուս Ղազարոսի հարությունը հանգիստանող Եկեղեցական տուն էր համարվում և հանդիսավորապես նշվում, ինչը վկայում էր եկեղեցական պատկառելի արժեքը՝ երանելի ճգնաժամից օ. Չոփյան Ոսկերեանց և ուրիշներ, ինչպես նաև: շարականա-գինեթին:

Զրիստոսն էր վերահաս տառապանքներից, հաշտությունների, անվախելի, քաղաքից առաջ պետք է վառահեղեղ անվախություն: Երբ Ղազարոսի օրհնակով ժամկետը մեծանցելը, երբ Տիրոջ ծայրը կանյի կոչեց Ղազարոսին, ապա այդ հրաշքը որոշեց արժեքավորություն գործեթ թե՛ Լրա հակաաղանդական ծանրախոս Լատոնու, ուրիշ Զառակի անհամար գետնոթամբ պատասխմ էին Լրա՝ երուսաղեմ ժամեղուն: Զիչյալ իրադարձությունը դարձեալ անհրաժեշտ փառեցիկների ու քառասույակությունների Զիսուս հանդեպ թշնամություն: Զարդույան ու նախանձով իր իրական պայագա-

նին, տեսնելով, որ Զրիստոսի երեսնորդների թիվը գնալով բազմապատկվում է, դատաժողով կազմակերպեց և քահանայապետե Կայիափայի խորհրդով որոշեց թռելու ու սպանել Զիսուսին: «Մեզ համար ավելի լավ է, որ մեկ մարդ մեռնի ժողովրդի համար, քան թե մտնողը ազգը կորի» (Զոկի. ԺԲ 47-50): հայտարարեց Կայիափա: Տերը, չնայած գիտեր թշնամիների այդ դիմադրությունը, բայց չկատարեց զանա Երուսաղեմ Չառակի տոնին, քանի որ մտնողը Լրա համար հանուն մարդկային ցեղի փրկության կարգադրել նախորդյալ ժամանակը:

Ընդառաջ գալով Նախակնամությունը՝ Զրիստոսը նախապես խոսեց աշակերտների հետ՝ Իր գալիս տառապանքների ժամանակ, եւ հաջորդ օր՝ Չառակից անց քաղաք առաջ, ճանապարհից ընկալ երուսաղեմ: Այս առաջ Զրիստոսը ճանապարհը երուսաղեմ գալառաձեռնատուն հանդիսավորապես: Մտնողները բարեբախտ Լրա հանդիպակաց գյուղ ուղևորեց աշակերտներին և պատկերեց ակնարկը ավանակ բերել: Մտնողները կատարեցին Փրկի կամքը, և Տերը ճանապարհի ընկալ երուսաղեմ՝ ավանակին նստած: Մեծ քաղաքի ընտելիները դիմադրություն Զիսուսին, ինչպես վայել էր Լրային ու Փրկին, քանից ճգնում էին տեսնել Լրա մեծ հինգավարապալան հեղուս ինչեղան այս Մաշա-Լորդին, Աղ կազատագրող Լրանց հանգիստների՝ օտարագահ կապաշտների գեղեցիկանությունը: Լրանց, ընդառաջ գալով, Զրիստոսը այն առաջ փորձ էր իրեն հազարադուր ու արվամեղուն ճորտը:

Բայց Զիսուսը հրեաների մայրաքաղաք էր գնում ու թե երկուն իր քաղաքից հոգակելու և մյուս ժողովուրդների մեջ քարձոցանելու:

հիւսն ազգին, այլ որպեսզի առաջատուս կրի ու մեկն բոլոր ազգությունների և Իրեն հավատադրողների համար, մեղեցի ու մահից ազատի ու վեր քարձոցանի մարդուն:

Մի քանի օր հետո այդ Լույսն ապրահատ մարդիկ պիտի գոհան Զիսուսանի հոռետեսական կուսակալ Պիղատոսին: «Խաչել, խաչել հանել Լրան»: Եվ ահա Չիթեկյաց եկեղե երեսաց երուսաղեմ, և Զիսուսը, Իր արտավայելից հայացքն ուղղելով քաղաքին, առաջ. «Օրդեր պիտի գալ կարո, երբ թշնամիները որ շուրջը պատնեց պիտի կանգնեն և պիտի պաշտոնեց թե, պիտի ներկեթ թեզ բոլոր կողմերին ու հինգա-հատան պիտի անեն թեզ և սպանեն թո մեջ որ որդիներին և քարոք բարի վրա բերալ լպիտի թողնեն, քանի որ թո ապեղեղության ժամանակը ճանախեցիր» (Դուկ. ԺԲ 42):

Քաղաքի տաճար մտնելով՝ Տերը վարեց այստեղից բոլոր գնդորդներին ու վաճառողներին՝ աշելով. «Իմ տունը պետք է արդեթի տուն լինի, իսկ որոք պաղագաների որդեղի թե վերաճեթ այր» (Դուկ. ԺԲ 46): Ամբողի միջոց Լրան էին տնեմուն բազմաթիվ կույրեր և կարող, որոնց Զիսուսը բժշկեց, և ժողովուրդը, տեսնելով այդ հրաշքերը, ամբի ուժեղեց ակնեց փառաբանել Լրան: Միկնալ մեծում տաճարում եղան երեսնամեկն էին ցեղություն մեծ: Ընտիրություն այդ առաքելները որոք չեման փառեցիկների և քահանայապետների, ու Լրանց վրդոված առաջին Զրիստոսին: «Մարդային, մասորիք որ աշակերտներին» (Դուկ. ԺԲ 39): Իսկ Զիսուսը պատասխանեց Լրանց, «Սկսում եմ ձեզ, որ եթե որոքաց լոնե էլ, այդ քարոքը կարգադրեցի» (Դուկ. ԺԲ 40):

Ղազարոսի հարությունն առաջադրեց՝ երեկոսան, եկեղեցու վարպետը բացվում է, քանի որ հաջորդ՝ կիրակի օրը Ծաղկազարդի տոնն է, և մատուցվում: քաջ կատարագա՝ ի հիշատակ Զրիստոսի՝ երուսաղեմ հարգական մուտքը:

Եղիա արեղա ԽԱՇՏԱՐՅԱՆ

«ԾԱՂԿԱԶԱՐԻ ԶՈՐՈՒՄ ԵՆ ՄԱՆԿԻՆՆԵՐԸ» ԾՐԱԳԻՐԸ

Ն. Օ. Ս. Տ. Գաբրիել Բ Ամանայ Չայոց Կարգովորին օրհնությամբ Մարկ Սարոյ Շոյմիանի Բրիտանական դատախազական կենտրոնը, Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հայաստանյան միջկենդակական բարեփորձական կյանք սեղան հիմնադրում էր հին համաժողով: «Եկեղեցիներ և կնիքուս համար» կազմակերպության աջակցությամբ, Շաղկապող իր տոնակալ օրերին իրականացրեց «Ծաղկազարդը տոնում եմ ձանուկները» ծրագիրը:

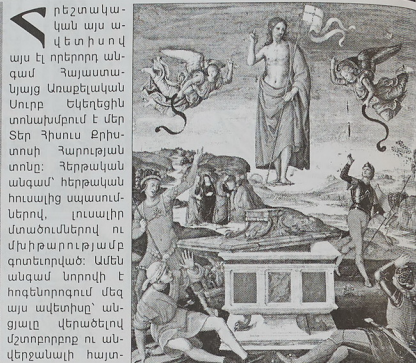
Ծրագրից կյանքի կոչեց հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Չայոց

յառաժամյան բեմերի և տեսլական ինքնակազմակերպման մարմինների հին համագործակցությամբ, որին մասնակցեց երեսունի և մարդերի (Լարաբա, Միքայիլ, Արապաձուս, Կուտայր, Երմուկ, Գեղարքունիք, Վայոց ձոր, Լորի) շուրջ 350 մանկապարտեզի 14000 մանկ:

Ծրագրի շրջանակներում ծառայեց 25-28-ը մանկապարտեզների ավագ խմբերի երեխաները, դաստիարակները և ծնողների ուղեկցությունը, այցելեցին եկեղեցիներ, դպրոց ուղեգր ուղիները մանուկների ներկայացրին Շաղկապող խորհուրդը, այնուհետև կատարե-

ցին մանուկների օրհնություն կարգ: Ծանուցեցին մանկապարտեզներից տղանցին լպա խորհուրդին արտահայտող ցուցապատմանը, իսկ մանուկներին՝ արդարաբերիկներ:

Տոնակալ հանդիսությունը շարունակեց եկեղեցիների բակերին և մանկապարտեզներում, որտեղ մարդուկները կանանկների միջոցով արտահայտեցին իրենց տպավորությունները և ընկալվածներն օրվա խորհրդի վերաբերյալ: Որոշ վայրերում մասնակցի երեխաները ներկայացրին նաև տոնակալ հանդեսներ:

ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԻԿ

«Դոք մի վախեցեց, գիտեմ, որ փնտրում եմ Զիսուսին, որ իսպաղեց պատեղ թե՛ Նա, քանի որ հարություն առալ, ինչպես Ինքն էր անը (Մատթ. ԺԲ 5-6):

Լուրջան, երեկանի՝ պատասխանալուրդյամբ ամբողջազոց կենսախիղից ապրումն և ցեղություն մասնավոր այդ իրավերի, իսկ ապա՝ դարձեալ ուղեղները հոգեկենդանային հակախիղից առանցեց, առանց որի ընդունալ իսկի լիներ իր հավատը: Ինչպես նկատեց է ժամանակին առաջադրեց: Այս էլ ուրեղոր անցալ երկիցեց քաջ է երկրայիններն ու երկնայինները համատեղ ցեղությունը մի առանձին ղեկավարություն և մի ուրույն իրականություն ներկայեց լիներ իրական ունե: Դարձր առաջ՝ մասնավորեց իրենի, աշխարհ առաջակալ Ինքն՝ ճանապարհը ճշարտության և Կյանքը, հալի-մարտության և Կյանքը, հալի-մարտության առաջ նախախանկանված առաջադրությունը վերապատկեր մարդկությունը, երկինք վերացալ, որպեսզի անհնազանդություն արդյունքում անհիտությունը մեջ խաղախաղով մարդն այլեւս վախեան ու բեռնակալիցի սին իրապեղով: Զրիստոսի պատգամը որոշակի է, արդուն մայա, արդեթ անե և հարություն խորհրդով զիսուսով՝ արժանաակ այն վառատակի տեսությունը, որն այլ կերպ կոչվում է անսահունքին հարաժեշտ և անհիտարիկին հալիություններ:

«Դոք մի վախեցեց», - հորդորում է մեզ իրենչանք՝ Մարցոսես ակնետեսի բերանով: Որովհետեւ վախը երեսնամարտության վկան է, ինչպես հավատարմ է եղանեմ վարդապետը: Կարգ վարդոք անոր մեծ մեղքն էր մեզ եկեղի՝ որդեգրելով հարությունը վարդապետությունը, որն սկսվում է հալիություններից և շարունակում միկնե հալիությունը: Այն սկսվում է Զիսուսի փնտրելով և իր շարունակական ակնադր գտնում միայն այն ժամանակ, երբ հարություն Փրկի Զիսուսանորդ ակնետեսի և լորդորում և ուղեղեցից անեց: Այս ճանապարհը այլ կերպ չի կարող իր լույսը գտնել, եթե ոչ խաչի համար խաչի բառողարդությունը հիմարություն է կամ ավարտությունն ա. թիւ, ապա մեծ քրիստոնեական համար այլ բան չէ: Եթե ոչ պարտություն անհաճախությունը՝ Նախա-սան հարությունը:

«Այստեղ թե՛ քանի որ հարություն առալ», - ստում է Տիրոջ իրենչանք: Այս ուղղուն է, որ ամեն անգամ լուրջան իրապեղում է մեզ դարձեալ լույս էլ ակնի արժեքականը: Տիրաբանչորք քրիստոնյայի համար ապ այն առնչալեղից վարկանքն է, երբ մեծ մատնու փնտրելու ճա-

նապարհին հանուն էնց հին մարդն ու հազմուն լորդ՝ մասնավոր գտնալուր համար փրկական ակնետեսին:

Սա այն ակնետեսն է, որն ուղղալ կիրորեն ցուցանում է և հաստատում մեր լուրդությունը սկզբունքի անհրաժեշտությունը: Ամեն անգամ, իրեն տուրք հարություն խորհրդի մասնակցի, մեծ լուրդուն և անտարկալ լիանում էնց, և հարաւտե իրապի ու անմահությունը գերակա ճշմարտությունը մի առանձին ղեկավարություն է հարդորում մեզ, մի ուրույն զգացողություն ու կարգալիքակ: Մեր կյանքն մեծ ու փոքր հարություններն ու ձեռքբերումները հավասարակշռվում են՝ տեսանելով այդ ուրույն բովանդակությունը, աստիճանակալովելով քրիստոնեական առաջախիղիություններով: Յուրաքանչյուր քրիստոնյայի համար կյանքի ճանապարհը հավասարապես ներառում է և հարդորություն: Մահն այլեւս անգործություն է (միմու. Ա Կորնթ. ԺԲ 24), չարը՝ դատապարտված: Եվ մեծեց, մասնակցից լիներով քարոք է ճշմարտի հարցանակին, ոչ ավել ոչ անապա, մասնակցից էնց լիներ մեծ: Իրապալիառ հարությունը և հալիությունները: Եվ ապա՝ ճառով, ճառով, որ հավաքեց Նախ զգացողություն խնդիր է: Իսկ գիտակցական հավաքումը արդեն անհալալ ինչ շնորհ է (միմու. Զոկի. Ի 23)՝ իր. Լույսը, կամքը ու բանականության նպատակային առանձինատուն արդյունք:

Ղազարոսի մեծ տեսիլների ու խոր անախորդով մեր կեցողության ճանապարհին՝ մեծ ակնետես շահեցնում էնց ակնետեսական քաղաքը՝ բարեգործելու ու կապալապարտելով այն հոգեւոր ազգային կյանքի ներկայան ու գերադասելու ճշմարտություններով: Զայ մարդու համար Զարդույան տոնն նաև աղիք է աղարադիր է իրավել շարունակականությունը, ազգային լիներությունն և ստեղծարար կյանքի, ճառ պարեկու հավաքող քաղաքի հալապարտությունն տոնանեմը: Կատարականատություն յուր բաժնին ու լորդություն միասնականության իր ունեւոր, հայտնաբերելու հարդորում: Փրկին է ի իր համայն աշխարհի հոգեկանը: «Մի՛ փնտրեք ողջ մեղքներն ինքն» (միմու. Ի Դժ 6), որովհետեւ:

Զրիստոս հարկալ ի մեղեցի. Զեպ է մեզ մեծ ակնետես: Ամեն:

Իսահակ արեղա ԳՐՈՒՄՅԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒԴՈՍՈՍԵՐ
ԴԱԿԻՑ Դ ԿԱՂԱՐՇԱԴԱՅԺԻ
(1590-1629?)

Սկիզբը՝ թիվ 4-5

Գրիգոր Վեստաբախին, որը Կ. Պոլսի իս եկեղեցիում երաժշտական կրթություն է ստացել, շատ էր բնորոշ համարվում, որ փառալուծի կերպարանով, զգուշությամբ է գիտությունը: Նա 1601-ին ստացել էր ճիշդագիտության հոլովի է հռչակվել պատիվաբար: Նա եզրակացրել էր ձեռնարկել 1598 թվ. 1602 թվ.ի Սուրբ Ղուկասին Այսլաբախին կողմից: ժամանակակիցները, ակամա նրան ժամակորները, նա պատրիարքական շրջանում որպես էր գնահատում: Բայց թե ոչ ինչ, հայտնի է: Հայտնի է, որ օգնել է մայրաքաղաքում պատասխանատու փախուսյալներին: Նշանավոր եղավ Կամսիսից եկած Ռոտտբորգի գաղթականությունը, որին օգնել էր Գրիգորի հարսանիքով: Վեստաբախի աթոռակալությունը 9 տարի, ե 1609 թվ.ին կրկին Ղուկասին հույժ տիրապետել պատրիարքությունը: Վեստաբախի առաջնությունը, որը ձեռք էր բերել պատերազմի կամ Վեստաբախի հաճախ հեկուժ էր Վեստաբախ, ինչը էր թուլացրել նաև իրերը: Ղուկասին հույժ 1610 թվ.ին զուգաբար

Կոմիտեի ղեկավարը նաև Էջմիածնում հավաքված կաթողիկոսական ժողովին անհամաձայնության հայտարարեց, որ Էջմիածնի ժողովը չի կարող հանդիսանալ իրական ժողով, քանի որ չի կատարվում իրենց իրավունքների պաշտպանությունը։ Դրանից հետո Էջմիածնի ժողովը փակվեց, իսկ ժողովի անդամները, զորքերը և զինվորները հեռացվեցին Էջմիածնից։ Երբ նախագահը հայտարարեց, որ Էջմիածնի ժողովը չի կարող հանդիսանալ իրական ժողով, քանի որ չի կատարվում իրենց իրավունքների պաշտպանությունը, ժողովի անդամները, զորքերը և զինվորները հեռացվեցին Էջմիածնից։ Երբ նախագահը հայտարարեց, որ Էջմիածնի ժողովը չի կարող հանդիսանալ իրական ժողով, քանի որ չի կատարվում իրենց իրավունքների պաշտպանությունը, ժողովի անդամները, զորքերը և զինվորները հեռացվեցին Էջմիածնից։

Ների ղեգճիությունը, քանի որ ցամաքում երկնքների աղբյուրը: Եպիսկոպոսների մեղադրեցին Ամիրգունի մոտ, որն առիթը գտավ եպիսկոպոսների տուգանելու, հեռացնելու եւ Մեղքիսեղի կնիստ բերելու: Կարողանալով բաշտվել Ազնի, Մարտիրոսը՝ Սպահան՝ Դավթի մոտ, իսկ Զովհաննիսը՝ մասին տեղեկություններ չէին պահպանվել: Զայտիս չէ, թե այդ ղեպների ժամանակ ինչ ղիշը եղավ: Զարոռակից Ամիրգունը:

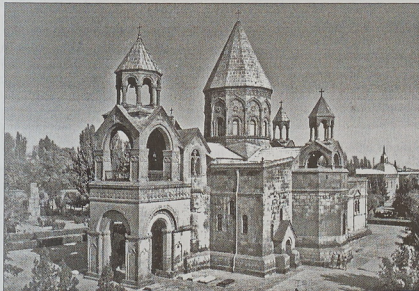
Արտիստական կայքով քառու
գինեղե, որոնք երկուով մեկ քովե
լով՝ զբաղված են մարդասերությ
աներով ունեցնա՞ծեթիկ համը
տարվածով և լլայա տարաներով
սրբությունները հավաքելով
Լրտակցի մի քանիսը Կարտեի
գլուխը Մ. Ստաշեղե Կանտուն գա
նում են Արդեստ առաջակի զու
լի, բայց երեսակի էպիկուրական
կարողանում է Լրտակցից ետ իւն
մատուցել: Մյուսները Մ. Զիֆիակ
են՝ ավել տաճարով հիստորի
են Զիֆիակիեն ուղիորդներ
գաղտնի պետրվանով հասնու
են իրենց նպատակին՝ Կողոպ
տիներով Գուլիմստը և Արքան
չեն ին: Սակայն պետրվանը

[illegible]

Սբ Ռօփիսիմեի մատուցներին
խնդիրն անարգանքի սյունին գա-
մեց Մելքիսեդեկի անունը: Նրան
տրվեց *Մմուկ սաթան խալիֆա*
մականունը, այսինքն՝ ոսկոր ծա-
խող կաթողիկոս: Սակայն Մելքի-
սեդեկի կարծիքով դա իր դիրքին

որ հարկաւոր, իսկ համիկ ինքնաշարժութեամբ ընտել մունք որ Ապահովութեան վարչական պարտականութիւններն ապահովելու շնորհիւ, ուստի Մեջքիւնդեմէն իրեն տեր ու տիրակալ որ գգուն Էջմիածնուն: Զաւարարական շկայա կարանով ու կաշառքեղ կրկնելով, ենկեցցական հաստիւթեան որ ուզան ձեռն տեսնի ընկելով եւ վաշեղելով իմարդուն իսկին աշակերտելով՝ ին որոշու է դաշնաբանական խնդիրները դարձնել շահագանաոր միջոց: Մեջքիւնդեմ կաշառքեղ որ ստանում կարթիկի քառորդիկը հից, ուստի որոշեց անկիւն ներաւորութիւն հանկես եղել Սեւեւրիկի կէսամասմը: ինչ հարցուն որուն աշակի որ Զաւարար Կանցեղն, որով վառարով որ իր աթոռքն եւ հաստարկով Էջմիածնուն: Վերջին 1916-ին իսկրկա, 1610 Բ. Վաշիկի որպէս ուղարկելու Լկով, Կանցեղն, Սուլպակ եւ Յաշ՝ միջոցներ հաճաքելու համար: Դրոսիկից իրեն աքեղ եւ գլաւ Իտալիկ, մասնակրորակա՝ Դոմ, եւ շահակեմ կապիտ հաստարտը պատկանաւորակն են: Մեջքիւնդեմ նամակ եւ ուղարկում Դորոսն Ե պապիկ՝ գովան արեւելյան խոր լեզով: Սակայն Մ. Օրմուկանը հանկել եւ կարնել, որ նամակն ամպիկ շուտ գրվան Զաւարարիկ կորից, որպեսզի որ աշակերտութիւն հաշտեցնել: Ինքն՝ Մեջքիւնդեմ, իրաւարով եւ այդ նամակի հետ պարտ ունենալուց: Դեք ինչ արդուկութեան իրաւ Զաւարարիկ, պարզ Է՝ համեստիկ ընդա, նրան ուսույա իսաշ կարն տրվել, եւ պարտարտութիւնն հարկաւորեց Տահ-Արապի հանկեսայական նամակ գրել, սակայն պապին եւ պահանջեց, որ Մեջքիւնդեմ հաճարտ դավաճութիւն գր: Դարձեալ եւ պարզ Է, որ Զաւարարիկ չորոք նամակն անգամ հաճախ չի ներշնչել Մեջքիւնդեմի կրտսեակն հայաջեղեմի կատարման:

Շարունակությունը՝ էջ 4

թաղում կառուցում է Ս. Աստվա-
ծածին անունով մատուռը կա-
փոքրիկ եկեղեցին: Այն կառուց-
վեց հույների գերեզմանի վրա՝ 4-
րդում: Փաստորեն դա պատ-
րիարքանիստ մայր եկեղեցո-
ւ հիմնադրումն էր, որից առա-
ջ պատրիարքի աթոռանիստը եղե-
լ էր Սամաթիայի Ս. Գեորգոս:

դնում: Այդ ժամանակ Կարապետ, Մարտիրոս եւ Զովհան եպիսկոպոսները, որոնք բոլորն էլ Էջմիածնից էին, Մեղադրանքով ներկայացան Ամիրգուհա խանին, որը Մէլիքեդէկին 60 թուման տուգանեց, որի համար Մէլիքեդէկը հեռացավ Վրաստան՝ առաջ բերելով աստիճանական իշխանության

Էլ ուղեորվում են Սպահան, որ-
պեսզի նշխարների մի մասը տա-
նեն Հնդկաստանի Գոա, որը պոր-
տուգալական գաղութ էր:

Սպահանում իմանում են այդ մասին: Դավիթ Կաթողիկոսի սպասավորներից Գրիգոր անունով մեկը, որ գիտեր ֆռանկների լեզուն, իմանում է այդ մասին:

ՆԵՆԵԿ-Ի ժողով
ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՍԻԱԾՆՈՒՄ

Մարտի 15-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում գումարվեց Ն. Ս. Ս. Ս. Գաբրիել Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հովանու ներքո գործող Հայ Եկեղեցու համաշխարհային եփտասարդական կազմակերպության (ՀԵ-ՀԵԿ) Հայաստանի տարածաշրջանային կապողաշխարհական ժողովը:

ժողովուրդի մասնակցում էր Ռայ Մաքսը՝ Վալաս և Կո Նեյտեցու Ռայաստանի և Արցախի թեմերի եկեղեցիների երիտասարդաց միությունների ներկայացուցիչները և առեւտնակետները: Ժողովը գլխավորվում էր ԱՄՆ հայոց Ներկայումս թեմի առաջնորդ, ՅՋԵԿ-ի ղեկավար Յ. Պոլյանս աբգ. Տերոբնյան: Ներկայ էին նաեւ ՅՋԵԿ-ի ամենափոքր չաբն Պետրոսյանի ու ՅՋԵԿ-ի հոգեւոր պատասխանատու Ս. Սերգայս քն. Ագնափուրյանը:

Տ. Գլխավոր քե. Տերոբյանը ներկայ-
նիվ հիմնադրեց Հնչակյան Հայապատ-
հիստորիկոսների ու բարենպաստների խոհանոցը:
Սկսվեցին յուրացանկայող թմին ներկայ-
ացնող գեներաց կատարած աշխատանքնե-
րի, ինչպես նաև խոսեց կատարելիքի միա-
րդին մասին: Ժողովի ընթացքում քննա-
լվեցին իր աշար կարելու հարցեր: Գրողնե-
ց հաջորդ պատգամավարական ժողովը ղու-
մաբեր է 11-ի, ուր իսկին 8-10-ը: Գրողնե-
ց նաև, որ ամեն ամսը Հայաստանի տարբեր
թեմերում պետք է տնրի նմանակն ճշգրի-
տ Հայաստանի տարածաշրջանային ժողով-
քի՝ մասնակցության բնեցեալներ երի-
տասարակաց միությունների անդամա-
ների՝ միջեմանակն համագործակցությունը
զարգացնելու եւ աշխուժացնելու կայստա-
նու:

Զննարկվեցին նաև ԴԵԴԿ-ի կանոնադրությանը վերաբերող հարցեր: Որոշվեց այս տարի կազմակերպել ուխտագնացություն դեպի Գանձասար՝ վանքի 770-ամյակի առիթով, որն էլ մի գեղեցիկ առիթ կհանդիսանա տեղում ժողով գումարելու:

Սիմոն՝ էջ 14

ի է մեր միասնական աղոթքը՝ ի՞նչ վկայություն էրեն հուսալից եղբայրական սիրո էր համահունի գործակերպության՝ համան քաղաքում, արդարապես է ճշմարտություն։ «Չի որը սիրեն զճանաչում» յանձնարարել գործակերպ լինի ի քաղաք» (Թովմ. Հ 28)։ ասում է Պողոս առաքյալը։

Մեր աղոթքին այսպիսի այս սուրբ եկեղեցու կամարների ներքո բարեխոս ունեն համապիտ մեր հայր սուրբ Գրիգոր Լուսավորչին, ում

տարբեր ընթացքների է ավանդության, վարդապետական տարբերությունների, մշակառության է նույն ձգտումով միասնական դարձնել Աստուծո փառքի համար Զրիստոսի սիրոց բխող մեր բանկը, որոնք բազում քաղաքական պատերազմ էր ձեռն երկուստեք մեր սեփական ու հասարակական կյանքին, գործություն ու պայծառություն՝ մեր եկեղեցիներին։

Սյուր է մեր ժամանակների քաղաքական, տնտեսական, մշակութային է հասարակական արագընթաց զարգացումների

կրթման, մարդու է ժողովուրդների իրավունքների պաշտպանության ոլորտներում, ինչը պրոտեստ է մեծապես ողջունել է նաև Ֆայ եկեղեցու է համայնի հայ ժողովրդի համար։ Սյուր մենք մարդկային գործակերպ ենք անդամադուստմ Ռուս Ուղղափառ եկեղեցու՝ մեր ժողովրդի հանդեպ ցուցաբերած եղբայրական գործակերպության։ Ֆայոց Ցեղասպանության հաղապարտման, ինչպես նաև Արցախի է Ֆայաստանի հոգեւոր առաջնորդների հանդիպումների կազմակերպմամբ։ Եւսեային Չարաբաղի հիմնականորդի սրբորդ ու խաղաղ լուծման գործում ներդրած ջանքերին։

Եղբայրական Մեր սիրո է ձերդ Սրբության հանդեպ աշխարհասփուրտ հայ ժողովրդի խորին հարգանքի ու գնահատանքի արտահայտություն ու պետ՝ ցանկանում ենք ձեր՝ Մուսկվայի է Ֆայման Ռուսիո շնորհագրորդ Պաղոսիորդը կործնեց արդարաւ Ֆայ Մասեդանիան Սուրբ եկեղեցու բարձրագույն պարգևով՝ «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի» շքանշանով՝ մաղթելով, որ Աստված երկար տարիների հովվապետական անասան գավազանն պարգևի ձերդ Սրբությանը՝ իրագործելու ձեր ցուրդ իղծելու ու տեսլիկները՝ ի պայծառություն Ռուս Ուղղափառ եկեղեցու է ի բարոյություն ձեր հավատարմորդ գավազանին։

Սյու է խոնարհանույց ենք նա Տեք, որ իր Սուրբ իր հովման ներքո պաշտպան մեր երկու եկեղեցիներ է մեր երկրները՝ անխախտ բարեկամության մեք բանգի «Եղբորդի օգնությունն ստացած եղբայրը նման է անոր քաղաքի, նա հեղդ ու բարձր է, ինչպես հաստան ու թագավորությունը» (Լուսմ. ՃԵ 19)։

Թող Մերն Աստուծո, խաղաղությունը մեր Տորք՝ Ֆիսուս Զրիստոսի է շնորհներն ու առաջնորդությունը Սուրբ Ռգուլ լինեն մեզ հետ է բողոքի՝ այստ է միշտ է համիտանս ամեն։

Ֆավալու իր խոսքի Ամենայն Ֆայոց Ֆայրաբանցը Գիրի Պաղոսիորդը կործնեց գաղութեց Ֆայաստանայն Մուսկվայան Սուրբ եկեղեցու պատուով բարձրագույն պարգևով՝ «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի» շքանշանով է ընծայեց պատիվաբանական պանակներ է լսեցալաւ։

Ապա իր երախտիքի խոսքն ասաց Մուսկվայի է Ֆայման Ռուսիո Պաղոսիորդը՝ անդրադառնալով հայ-իսրայելական դարավոր բարեկամության է հարկաբերություններին։ Իր խոսքում Կիրի Պաղոսիորդը մասնավորապէս նշեց. «Թույլ տվեք իմ խորին երախտագիտությունը հայտնել Ֆայ Մասեդանիան եկեղեցու բարձրագույն պարգև է՝ «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի» շքանշան իմ համեմտեք համար։ Սյու ստանալով ձերդ Սրբության ձեռքից՝ ընդունում եմ իրեն ընդառաջ հայ ժողովրդի եղբայրական սիրո պատկերով խաղաղ ուսու ժողովրդի հանդեպ։ Ֆայ եկեղեցին աշխարհի ընդգույն եկեղեցիներն է Պաղոսիան Ֆայաստանի տարաբեք մասին մենք իմանում ենք Սուրբ Գրիգոր առաջինի էջերից. «Արարտիք երկիրը» էր միան ազգամ հիշատակում էր Ֆիս Կանաքարանի մեք։ Կնչպես վկայում է Շմոնդ Գիղոց «Յոթնեկորդ ամսի տասնորդին տասնակորդ նստեց Արարադ լեռան վրա» (Շմոն. Հ 4)։ Սյուսիսով՝ այս հոգեւորտուրն կապված է մարդկության փրկագործությանն օտոնությունն իս։ Վկանություն համաձայն՝ Ավետարանի քարոզչությունը Ֆայաստանում հաստատվել է միջին թափոնն է Բարդուղիմէոս Կոստանդնուպոլսի միջնաբերդի խոսքից մարտիրոսական մահվամբ։

Բողոքին է հայտնի, որ Ֆայաստան եղել է առաջին երկիրը, որ ընդունել է թրիստոնությունը իսկական կապով։

րեն պետական կրոն։ Երբ թրիստոնականը դեռեւս դաժան հալածանքների էին ենթարկւում Յոթնեական կայսրության մեք, հայոց Տորքա թագավորը ոչ միայն թույլատրեց Զրիստոսի Ավետարանի քարոզչությունը, այլ նաեւ ինքը մարդկեք է թրիստոնությունը ընդունեց իր երկրի հետ։ Իսկ հայ ժողովրդի նշանակալի գավազն Մեսրոպ Մաշտոց վարդապետի կողմից այբուբենի ստեղծումից հետո, ինչպես վերջինիս աշակերտ Կորյունն է նաեւ, «Աստված խոսեց հայերեն»։

Մակարոն է թրիստոնությունն պատմությունը Ֆայաստանում պատկերացմուն առանց Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի անկան։ Սյու հոյակապոր տաճանը, որ կառուցվել է 2001 թ. Ֆայոց դարձի 1700-

ամյակի կապակերպում, օծված է հատուն Ֆայաստանի մեծ լուսավորչի։ Յոյժ խորիորդնշական է, որ Կաթոլիկ իրապարկում գտնվող Սուրբ Վահրի Եղանուն տաճարի խորանարակն իսկ օծված է առաջնապատկեր սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի անունով։

Ֆայոց պատմությունն ունեցել է ոչ միայն ծաղկման շրջանում, ձեր երկրին անցել է նաեւ ծաղկոնորությունների սիրով։ Պարտեզ զրկված լինելով զանազան պետականությունից է գտնվել երկու հոգրադան կայսրություններով հայեր ճեղքվախության ներքո՝ հայերը ենթարկվել են ճնշանքների է հայաճանկերից էր ժամանակակից եկեղեցին միայն առանձնապէս շուրջ համակարգում էր հայ ժողովրդի շահերը ներկայացնում պարտի շահերի է օսմանկան օրականի առեք։

Վովկասում ռուսների հայտնվելու փորձությունների մեծ հայտեր ներշնչեց Պոլ համար էր հայտնի ռուս գիմկալիքների դիմադրողին իրեն ազատարարների է հավատարմիք եղբայրների։ Սյու

թողեական պատերազմների արդյունքում էր Արցախն Ֆայաստանի հայրենեք։ Ռուսական կայսրության կազմում է «Ռուսաստանատանի» հանդեպ զայր էք եր հայ ժողովրդի համար պատմական մեկուսացումից։ 11-րդ դարից հետո արեւելահայերին առաջին անգամ հարապիրտությունն ընծեյվեց լիազոր շնչել է ազատորեն անկախել իր հավատը թրիստոնայ տեղությունից։

1917 թ. հեղափոխությունից հետո հայ էր ռուս ժողովրդները կանգնեցին իր փորձությունների առեք։ Խորիորդային պատմության տասնամյակների ընթացքում Ֆայն Ռուս եկեղեցիները կոնգրես դարձեց ճակատագիրը անաստված իշխանությունից կողմից իրականացվող հայաճանկերից։ Մենք կոնգրես էք արտաքինի հայաճանկերը իրագործականության է, իսկ վատագույնների կնատմամբ, էն էլ եկեղեցիների արժանի էք, էն ապրոց շարք այլ հետապնդողներն էր ստորագրում։ Սակայն Մասնո ճեղքումայն մեր եկեղեցիները դիմապնդեցին։

կալությունը, աղոթքով ու ջանքով հայոց անդաստանում քարոզչության արտ ճառեռն էր սուրբ Բարդուղիմէոսն առաջալայնի օրհան հավատքի հուկերը։ Աստուծո հովանաւորութանն յայնախորհմ առատորեն պողաբեքն սուրբ Մկրտչան առաքյալի քարոզչությունը։ Լուսավորչի առաքյալների է առաջնապատկեր սուրբ Գրիգորի կալությունը է աղոթեց ռաբերն մեք ամրակցել ու գործացրել է ի Զրիստոս սիրո վեմին հասարակական եղբայրության մեր ուղին։

Ֆավալակնից մեր ժողովուրդին ի պատմությունը բազում էջեր ունի համարներ արարումն է հավատը պայքարի, որոնք ին է արիություն է գոհողությունների օրհանակներով, կնիրում է մեծագույն ձեռքբերումների պարծանքով։ Իր կյանքից դժկամի ժամանակներում, երբ հայ ժողովուրդը հայաքն ուղղեց դեպի Ռուսաստան, միշտ գտավ անկեղծ աջակցություն, իսկ հանդիս հայությունն՝ Ռուսաստանը միշտ ունեցավ հավատարմ ռաշնակներ։ Մեր հոգիները պար թերկույան ու իրաւորութանն ունեն մեր պետությունների ռաշնակներին հարաբերություններն էր օրեցօր զորաղքը առգաբար համագործակցությունը՝ հասարակ դարձնելով, որ խաղաղ ու ազատ պայմաններով գորդան մեր եկեղեցիների եղբայրական հարաբերությունները։ Մեր ժողովուրդներն է եկեղեցիների բարեկամության հարստան ակվաներից լայնած պատմական

Սկիզբը՝ էՔ

«Պատմական» նոր ապամաներով հայաստանի ժողովուրդը ակախություններ ենթադրեց: 20-րդ դարի կեսերին թթ. մեր ժողովուրդները միասին արդեն տոնատանային են բարձրացան անկախությունը շրջան: Մասնիկ որդիստեղծության, միասին լինելով, նրանք կարողացան որոշ գալ 1990-ական թթ. ճգնաժամից: 2001 թ. ամբողջ ջրհետյալ աշխարհը հանդիսակրողությամբ նշեց Հայոց դարձը 1700-ամյակը: Նոր հազարամյակի սկիզբը բոլոր քրիստոնեական համայնքներին հայ ժողովուրդը պահպանելու իրավունքներն ունենալու թույլ տվեց: Այդ ժամանակ այս հույաները տասնյակ կամարների ներքո պլ. ենթեցնեցին պետերի ներսն այստեղ ներկա էր նաև Մեր երեխակաշխատակալ նախորդը՝ Ալեք. Ե. Պապիրաբը:

Վաղ քրիստոնեական ժամանակներին հայ ժողովուրդը պահպանվել ու փրկվել է շնորհիվ Քրիստոսի նկատմամբ իր հավատարմության: Ցուրաբանությունը, ով ծանր է հայոց պատմությանը, միայնակալի այս հավատանունն էր: Այդպես որ, երբ մեզ նաեւ ռուսական անկողնությունը պատկանող ժողովուրդների մասին: Սակայն նոր դարից շարժված սեռ տոմսով է նոր փորձերը մեր ժողովուրդի միջով: Դրանք են հոգեւոր ուղեւորների կրոնատը, բարոյական ռեյտաիմիզմը, կյուբական բարեկեցության պաշտամունքը, տարբեր ժողովուրդների ազգային, մշակութային, կրոնական ինքնության զույգապահանջությունը պատկանող վտանգը:

Հայոց համայնքահայրին թաղապետությունը իր կարողությունները ստանց հոգեւոր են բարոյական ուղեւորներին: Այն՝ հաճախ մշակութային ակտիվություններ կողմնակից համար արժեքահամարը ձեւավորել է շնորհիվ քրիստոնեական կալվածքի: Այստեղ մեզ պետք է հոգ տանենք, որպեսզի այդ արժեքները չախտեանան մարդկային կյանքից:

Տերը թող օգնի բոլորին այդ հարցում: Ամենախորը Մատնի օրհնությունը թող միշտ լինի Հայաստանի եւ լրաջ քրիստոնեական ժողովուրդի հետ:

Վերջում Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կրկին հայրապետական պատկանել է լսել: Իսկ տասնյակի ընծայաբերեց Քրիստոսի արքայապետը: Այսպես Նորին Արքեպիսկոպոսը ընթացին շնորհակալություն հայտնեց Վեհափառ Հայրապետին եւ հայ ժողովուրդին՝ շնորհ ընդունելության համար:

Հայրապետական ուղեւորներից հետո ինչեքին հայկական եւ ռու-

Սրբություն Կիրիլ Մաշինը կատարեց ռուս ուղղափառ եկեղեցի հիմնադրող արարողությունը՝ աղոթակցությունը Ն. Ս. Ս. Ս. Վարդգես Բ Շալապյանի Պապիրաբը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին: Աղաթողությունը ներկա էին Հայաստանում հավատարմությանը հավատարմությունը, եկեղեցի բարեկալ, ռուսաստանական կրոնական մասնակցները եւ բազմաթիվ հավատաւորներ:

«Այստեղ մեզ կատարեցին երեսուրդ նոր ուղղափառ եկեղեցի հիմնադրեց, որտեղ կրկին նաեւ Հայաստանում Ռուս Ուղղափառ եկեղեցի ներկայացուցչությունը: Սա նշանակալից իրադարձություն է, որին մենք բոլորու շատ ենք պատկանում»: արարողությունը հետո իր հույսերով նշեց Կիրիլ Պապիրաբը՝ մարդեղով, որ եկեղեցին, ուղղափառների նոր աղբյուրան լինելուց զատ, դառնա նաեւ երկու եկեղեցիների եւ ժողովուրդների բարեկամության ու համագործակցության եւ մեկ հասցիով:

Այս ներկայությունից իր օրհնությունը խաչքար փոխանցեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: «Քաջոց հիշողությամբ ենք մտաբերում այն Ս. Ս. Ս. Ս. Վարդգեսի Պապիրաբը Վեհափառ Պապիրաբը: Երբ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը Վեհափառ Ալեքս. Ե. Պապիրաբից հետո կատարեցին Մոսկվայում կառուցվող հայկական եկեղեցի հիմնադրեցին արարողությունը: Եվ այսօր, կամեն Մատնի, ի Քրիստոս սիրեցան Մեր Երդոր՝ Կիրիլ Ա Պապիրաբից հետո միասնական աղոթեցով կատարեցին հիմնադրեցին արարողությունը Երեսնյակ Մուրե հայ ռուսական եկեղեցի: Հայոց եւ Ռուսիա արքայապետ հորի վրա բարձր կարգավիճակում են նաեւ մեր երդող ժողովուրդների եղբայրական գործակցության ոգով հաղակաշխատակցությունը բարեկամությանը եւ զախն են նոր ընթացք ու գար-

տորի կոչում, ապա տեղի ունեցավ Պապիրաբից «Հովիվ խոսք» եւ Վ. Վարդգեսի եւ պատասխանատվություն» գրեթե խիստեղ թաղաքում եկեղեցիների նախնական:

Ներկայությունից ունեցան լսելու Ռուսիա Պապիրաբից Մոսկվայում եկեղեցի հիմնադրեցին արարողությունը եւ մեր ժամանակներում դրանց հրավերականություն, ինչպես նաեւ հասարակական խնդիրների մասին:

Ն. Ս. Օ. Ս. ՎԱՐԴԳԵՍ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՆՈՒՄԱՐՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ ՌՈՍԻԱԿԱՆ ԵՆԵԿԵՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԵՐԻ ՄԻՈՒՅՈՎ

Ձերդ Արքեպիսկոպոս, սիրեցան եղբայր ի Քրիստոս,

Մեծագործ ռեալականներ,

Սիրելի՛ Ներկայներ,

Այսօր կրկինսկի ռուսաստանում ու ժողովուրդը եւ լրաջ մեր հոգին: Հայոց օրհնյալ հորի վրա՝ Ձեզ հետ, սիրեցան եղբայր, միասնական աղոթեցինով կատարեցին ռուսական եկեղեցի հիմնադրեցին արարողությունը: Գրեցին, այս կարգով մեր եւ խորանային մի նոր արդարությունը իր օրհնաշաշին իր Մոսկվայում հարկի ներքո համարվելով ու միայն ռուս, այլեւ ռուսաբնակ, բնաւոր, հույն եւ Ռուսաբնակ մի մեկ եկեղեցիների հավատացյալներին:

«...Քառիկ ու Նախնայնայնորից եր հոգեւոր շնորհների, ջանաքե՛ք առաւել եւ հասարակալ ուղի շնորհներով ի շնորհակալ եկեղեցի» (ԱՎ Երդոր, 14, 12): ասում է Պապիրաբը, որ ժողովուրդը եւ պատկանում ընկալվող ռուս ուղղափառ զավակներից հոգեւոր շնորհների հանդեպ ունեցած Նախնայնայնությունը եւ աստվածաճանաչ ընթացքի պտուղն է կատարվող այս եկեղեցին, ինչպես որ Ռուսիա օրհնյալ հորի վրա կատարվող Մոսկվայի հայկական եկեղեցի հարյուրներ եւ հավատարմի մեր հայրողիներին աստվածաճանաչ եւ ազգիկ ճգնաժամներ:

«Երանի՛ եկեղեցի շնորհաց» այս մտղային են բազմաթիվ հնչեցել մեր Նախնայնայնությունը, երբ տեսել են Նախնայնությունը այն հավատացյալներ, որոնք շնորհիվ վեր են հանել եկեղեցիներ: Երանի՛ք է մեր հավատարմի որդիներին, որ հավատարմից ուղին գարդարանում են եկեղեցաշինությանը՝ արժանի դասակարգ երկակարմի մեր Տիրու օրհնությունը:

Քաջոց հիշողությամբ ենք մտաբերում այն օրը, երբ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին լրաջ խորանային ընկալվող ռուս ուղղափառ զավակներից հոգեւոր շնորհների հանդեպ ունեցած Նախնայնայնությունը եւ աստվածաճանաչ ընթացքի պտուղն է կատարվող այս եկեղեցին, ինչպես որ Ռուսիա օրհնյալ հորի վրա կատարվող Մոսկվայի հայկական եկեղեցի հարյուրներ եւ հավատարմի մեր հայրողիներին աստվածաճանաչ եւ ազգիկ ճգնաժամներ:

«Երանի՛ եկեղեցի շնորհաց» այս մտղային են բազմաթիվ հնչեցել մեր Նախնայնայնությունը, երբ տեսել են Նախնայնությունը այն հավատացյալներ, որոնք շնորհիվ վեր են հանել եկեղեցիներ: Երանի՛ք է մեր հավատարմի որդիներին, որ հավատարմից ուղին գարդարանում են եկեղեցաշինությանը՝ արժանի դասակարգ երկակարմի մեր Տիրու օրհնությունը:

Քաջոց հիշողությամբ ենք մտաբերում այն օրը, երբ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին լրաջ խորանային ընկալվող ռուս ուղղափառ զավակներից հոգեւոր շնորհների հանդեպ ունեցած Նախնայնայնությունը եւ աստվածաճանաչ ընթացքի պտուղն է կատարվող այս եկեղեցին, ինչպես որ Ռուսիա օրհնյալ հորի վրա բարձրագույն կարգավիճակում են նաեւ մեր երդող ժողովուրդների եղբայրական գործակցության ոգով հաղակաշխատակցությունը բարեկամությանը եւ զախն են նոր ընթացք ու գար-

տան: Երբ երկու ժողովուրդների եղբայրական գործակցության Ռուսիա հաղակաշխատակցությունը բարեկամությունը եւ զախն են նոր ընթացք ու գաղափարները երկու եկեղեցիների համագործակցությունը:

Տեսնաք մեզ ուրախ եղեք, սերելի՛ ուղղափառ զավակներ մեր, բարկի՛ք Տերը շնորհ արեց ամենքին, որ Տերը ձեզ են տասնյակի հիմնի օրհնությունը կատարեց ձեռնած ձեր Հովիվապետի, որին աղոթեցին եղանք եւ մենք՝ հայեցելով երկակարմի, որ Տերը երկար տարիների արդյունավոր գահակալություն պարզեցին հոգեւոր մեր երդող եւ օրհնի ազգիկ ջանքերը Կիրիլ Պապիրաբի՝ հավան Ռուս Ուղղափառ եկեղեցի պաշտամունքը եւ Ռուսաստանի Պապիրաբը առաջի գործադրանքն ու բարգավաճման:

Եկեղեցի հիմնադրեցին այս օրհնյալ աղոթով Մեր բարձր գնահատանքն ու օրհնությունն ենք բե-

րեցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենեւնականը: Ամեն:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը ստորագրեցին համատեղ հայտարարություն

Մարտի 18-ին՝ Ռուսաց Պապիրաբի պաշտոնական այցի վերջին օրը, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում՝ Վեհափառի դահլիճում, Ն. Ս. Օ. Ս. Վարդգես Բ Շալապյան Պապիրաբը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը Ն. Ս. Վարդգես Բ Շալապյանի ղեկավարությամբ:

Ստորագրության ներկա էին Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ եկեղեցի թեմակալ առաջնորդները, Մայր Աթոռի միաբանները, Եւրոպայի հոգեւոր խորհրդի ան-

րում եկեղեցի բարեբար, Ռուսաստանում ընկալվող մեր ժողովուրդի արժանավոր զավակ մեծագույն տարի Պրավ Արքեպիսկոպոսին, ինչպես նաեւ եկեղեցին Նախնայնայնությունը մարտարապետին եւ կատարող շինարարներին:

Տոնական այս օրը մեր պատգամն է ձեզ, սիրելի՛ բարեբար ժողովուրդ, որ շարունակեց ձեր քրիստոնեական ընթացքը հայոց հորի վրա, միշտ արքունի պահեց ձեր հոգեւորները եկեղեցաշինության ոգին, ինչպես նաեւ հաստատուն եւ ընդունեց ձեզի Առաքելական ընթացքը մեր աղբյուր բարեբար Պապիրաբից, որ ժողովուրդը եւ պատկանում ընկալվող ռուս ուղղափառ զավակներից հոգեւոր շնորհների հանդեպ ունեցած Նախնայնայնությունը եւ աստվածաճանաչ ընթացքի պտուղն է կատարվող այս եկեղեցին, ինչպես որ Ռուսիա օրհնյալ հորի վրա կատարվող Մոսկվայի հայկական եկեղեցի հարյուրներ եւ հավատարմի մեր հայրողիներին աստվածաճանաչ եւ ազգիկ ճգնաժամներ:

«Երանի՛ եկեղեցի շնորհաց» այս մտղային են բազմաթիվ հնչեցել մեր Նախնայնայնությունը, երբ տեսել են Նախնայնությունը այն հավատացյալներ, որոնք շնորհիվ վեր են հանել եկեղեցիներ: Երանի՛ք է մեր հավատարմի որդիներին, որ հավատարմից ուղին գարդարանում են եկեղեցաշինությանը՝ արժանի դասակարգ երկակարմի մեր Տիրու օրհնությունը:

Քաջոց հիշողությամբ ենք մտաբերում այն օրը, երբ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին լրաջ խորանային ընկալվող ռուս ուղղափառ զավակներից հոգեւոր շնորհների հանդեպ ունեցած Նախնայնայնությունը եւ աստվածաճանաչ ընթացքի պտուղն է կատարվող այս եկեղեցին, ինչպես որ Ռուսիա օրհնյալ հորի վրա կատարվող Մոսկվայի հայկական եկեղեցի հարյուրներ եւ հավատարմի մեր հայրողիներին աստվածաճանաչ եւ ազգիկ ճգնաժամներ:

«Երանի՛ եկեղեցի շնորհաց» այս մտղային են բազմաթիվ հնչեցել մեր Նախնայնայնությունը, երբ տեսել են Նախնայնությունը այն հավատացյալներ, որոնք շնորհիվ վեր են հանել եկեղեցիներ: Երանի՛ք է մեր հավատարմի որդիներին, որ հավատարմից ուղին գարդարանում են եկեղեցաշինությանը՝ արժանի դասակարգ երկակարմի մեր Տիրու օրհնությունը:

Քաջոց հիշողությամբ ենք մտաբերում այն օրը, երբ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին լրաջ խորանային ընկալվող ռուս ուղղափառ զավակներից հոգեւոր շնորհների հանդեպ ունեցած Նախնայնայնությունը եւ աստվածաճանաչ ընթացքի պտուղն է կատարվող այս եկեղեցին, ինչպես որ Ռուսիա օրհնյալ հորի վրա բարձրագույն կարգավիճակում են նաեւ մեր երդող ժողովուրդների եղբայրական գործակցության ոգով հաղակաշխատակցությունը բարեկամությանը եւ զախն են նոր ընթացք ու գար-

դամները եւ Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբին ուղեկցող պատվիրակությունը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԱՄՆԱՅԻՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՆՈՒՄԱՐՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ ՌՈՍԻԱԿԱՆ ԵՆԵԿԵՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԵՐԻ ՄԻՈՒՅՈՎ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի 18 մարտի, 2010 թ.

րիմ մայրու ձեր եկեղեցի արքայապետներին ու ավանդույթներին:

Ձեր աղոթքներով կապալ եւ պաշտի պիտի լինեն մեր երկրներ, հոգի ու անասանք՝ մեր եկեղեցիներ, եւ ամալ ու հարստանք՝ երկարությունը կալ եւ ռուս հավատարմի ժողովուրդներ:

Մտղային մեր մտղային առ Բարձրադին Ստակով, որպեսզի բազմապատկերեց եկեղեցաշինությունը, իր խորագրերով եկեղեցաշինությունը Ռուս Ուղղափառ եկեղեցի եւ արժանավոր բաղադրանքները Հայաստանի Հանրապետությանը:

Շնորհ, եւ իսկապետին Տեսնում մերդ Ցիուրի Քրիստոսի

Գոհություն են հայտնում մեր Տեր եւ Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսին, որ պարգևեց է մեր շնորհի 2010 թ. մարտի 16-18-ին՝ մեր պալիցի օրին, երբ մեր քրիստոնե աշխարհը կատարավորվում է Մուրե Չաւոսի օրին, հանդիպել Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում:

Մենք խորանկիցները մասունքներն առնել տաքեղապատիվ Մուրե Գործարար Լուսավորչի՝ իմպակավորի Հայ Առաքելական եկեղեցի, ով պաշտեցին Նաեւ Ռուս Ուղղափառ եկեղեցի, որտեղի շարժում: Հարեցինք իրաւունքը 1627 թ. Եւրիանին մատուցվող Հայ եկեղեցի տրոթույնները եւ քրիստոնեական հավատքը պաշտպանելու:

Հարունակությունը՝ էՔ 7

սական եկեղեցական շարականներ: Մարտորդությունը եզրահանվեց երկու իմպակատերի «Պապականի» արդեցով:

Երեսուրդ տեղի ունեցավ Ռուսական եկեղեցի հիմնադրություն արարողություն

Մարտի 18-ին Մոսկվայի եւ Համայնք Ռուսիա Պապիրաբը Նորին

գաղաւ թերուկ մեր եկեղեցիների համագործակցությունը՝ առաջ Ամենայն Հայոց Գաղեքին Բ Կաթողիկոսը:

Եկեղեցի հիմնադրեցին հետո երկու իմպակատերն այցելեցին Երեսնյակ ատնական համալսարան, որ հանդիսանում է ռուսական, դա մասնաճիւղի ղեկավարները եւ ռուսական ստիստական կազմի եւ Նախնայնայնությունը: Հայտնիական ընդունեցին հետո: Ա Պապիրաբին թաղանքով Կիրիլ Ա Պապիրաբին շնորհից ԵրԶ Կատակավոր դոկ-

